

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Sara Svobodová
Téma práce:	Justiciabilita hospodářských, sociálních a kulturních práv
Rozsah práce:	146 031 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	14. 10. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Jedná se o stále aktuální téma, protože vymahatelnost lidských práv je i nadále náročná otázka, v rámci které vymáhání práv sociálních a hospodářských patří mezi složitější oblasti. Diplomová práce zkoumá taktéž justiciabilitu kulturních práv, které za určitých okolností mohou být vnímány jako kolektivní lidská práva, což je opět dlouhodobě diskutovaným tématem, kde není jednoznačná odpověď právní vědy. Novost tématu spočívá v tom, že autorka se zaměřuje na rozbor poměrně nedávné judikatury a soudní praxe jak mezinárodních, tak i národních orgánů. S ohledem na to, že tato práce je psaná v českém jazyce a je určena především českému čtenáři, je škoda, že se autorka zaměřuje například na praxi Indie, ale nevěnuje se české soudní praxi.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu diplomové práce kladlo na diplomantku střední nároky. Při popisu právní úpravy jednotlivých hospodářských, sociálních a kulturních práv autorka mohla čerpat z bohaté literatury a pramenů k tématu. Z hlediska použitých metod diplomantka kombinuje klasickou právní analýzu s deskriptivním přístupem. Bylo by vhodné osvětlit metody použité v práci v úvodu, a taktéž věnovat větší pozornost vysvětlení konkrétního výběru pramenů a judikatury k tématu.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do úvodu, tří kapitol a závěru. Je psána v češtině s využitím odborné terminologie odpovídající oboru mezinárodního práva veřejného. V diplomové práci se objevují drobné překlepy a gramatické chyby, jejichž množství však není takové, aby četbu práce výrazně narušovaly. Práce obsahuje veškeré povinné náležitosti, jako je seznam použité literatury, klíčová slova či abstrakty v češtině a angličtině. Rozsahem diplomová práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ kvalifikačních prací na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

4. Vyjádření k práci

Dle vyjádření autorky v úvodu si diplomová práce „klade za cíl prozkoumat, do jaké míry mohou být hospodářská, sociální a kulturní práva předmětem soudního přezkumu, a to jak s ohledem na různé státy či regiony, tak i s ohledem na jednotlivá práva. Práce se tedy primárně zaměřuje na

justiciabilitu H-S-K práv na národní úrovni, i když okrajově si všímá též stavu na úrovni mezinárodní, před mezinárodními soudními a kvazisoudními orgány.“

S ohledem na to, že autorka si klade za cíl primárně prozkoumat soudní vymahatelnost lidských práv na národní úrovni, bylo by vhodné lépe vysvětlit omezení rozboru národních právních úprav pouze na Indii a Jihoafrickou republiku, a pak jim také věnovat více prostoru v samotné práci. Vysvětlit, jak tato právní úprava může být relevantní pro jiné země a zdůvodnit provedení srovnání s právní úpravou České republiky.

Autorka si taktéž v Úvodu naplánovala zkoumat soudní přezkum jednotlivých práv, avšak v samotném textu práce nakonec nepopisuje rozdíl mezi vymahatelností specificky hospodářských, sociálních a kulturních práv, tj. jaké jsou mezi nimi rozdíly, a která z těchto kategorií práv je lépe vymahatelná.

V závěru autorka tvrdí: „Podle mého názoru je tedy možno konstatovat, že hospodářská, sociální a kulturní práva justiciabilní jsou.“ Tento svůj názor zakládá na existenci určitých soudních a kvazijudiciálních mechanismů na ochranu zmíněných práv, a taktéž vydání rozhodnutí k tématu. Dle ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva, právo na soud v sobě zahrnuje nejen vydání soudního rozhodnutí, ale i jeho praktickou vykonatelnost. Lze tedy mluvit o vymahatelnosti určitého práva, pokud nevíme konečný výsledek, zda tedy k nápravě fakticky došlo? K samotnému výběru judikatury, zkoumané v práci, zdá se mi být velmi náhodný. Autorka nevysvětluje, jak dospěla k výběru konkrétních soudních sporů, a proč ponechala stranou rozbor jiných případů.

Celkově tato práce nastínila základní pojmy, týkající se justiciability předmětných lidských práv a lze ji považovat obecně za zdařilou. Je vidět, že téma diplomantku zajímalo a věnovala jeho rozboru hodně času. Práce je napsána čtivým jazykem a dobře se v ní orientuje.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka naplnila cíle práce, které si stanovila, pouze částečně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předpokládám, že diplomantka zpracovávala tuto práci samostatně. Podle protokolu IT oddělení shoda s jinými pracemi je minimální, a tedy žádný problém z hlediska plagiátorství by neměl vyvstat.
Logická stavba práce	Diplomová práce má logickou strukturu, která odpovídá jejímu názvu. Jednotlivé kapitoly na sebe navazují a tvoří koherentní celek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji je standardní. Nicméně, u některých zdrojů autorka neuvádí přesné číslo stránky, odkud informaci čerpá, ale pouze velmi rozsáhlé stránkové rozmezí, což velmi ztěžuje dohledání odpovídajících informací pro zájemce o hlubší studium tématu. U opakujících se zdrojů bylo by vhodné použít zkratku <i>ibid.</i> neboli <i>tamtéž</i> , namísto opakovaného přepisu dlouhé citace. Seznam použité literatury obsahuje pouze tři knihy, což je velmi malý počet s ohledem na téma diplomové práce.

Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy v této diplomové práci odpovídá požadavkům kladeným na kvalifikační práce na PF UK.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je standardní a naplňuje nezbytné požadavky.
Jazyková a stylistická úroveň	Po jazykové a stylistické stránce je práce na dobré úrovni, byť se v ní občas objevují drobné překlepy a gramatické chyby, nejednotné použití interpunkce před a po použití poznámek pod čarou.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Za největší nedostatek práce považuji to, že diplomantka nedefinovala jednoznačně cíle diplomové práce, a proto se věnovala některým otázkám nadbytečně, a naopak velmi zkratkovitě rozebrala jiné problémy, které by si zasloužily větší pozornost.

Během obhajoby by se diplomantka mohla, vedle připomínek uvedených výše, vyjádřit k následujícím otázkám:

1. S ohledem na to, že autorka vynechala v diplomové práci rozbor justiciability hospodářských, sociálních a kulturních práv v České republice, ráda bych se dotázala na názor autorky na tzv. Magnitského zákon pro lepší vymahatelnost ochrany lidských práv (Zákon č. 1/2023 Sb., zákon o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaným v mezinárodních vztazích (sankční zákon)). Je dle názoru autorky tento zákon v souladu s dalšími mezinárodními závazky České republiky na ochranu lidských práv?
2. Jaký mechanismus, díky němuž lze soudně vymáhat dodržování lidských práv zkoumaných v diplomové práci, považuje autorka za nejúčinnější a proč?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Práci předběžně hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 28. května 2024

 JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D.
 oponentka diplomové práce